

GLASILO DELOVNE ORGANIZACIJE LABOD TOVARNE OBLAČIL NOVO MESTO

Foto: Radović

Ob prazniku

Štiridesetletnico Federativne socialistične republike Jugoslavije praznujemo v zaostrenih pogojih za gospodarjenje.

Pred 40 leti je vzniknila ideja o svobodni, demokratični in neodvisni Jugoslaviji. Nato so se vrstili uspehi drug za drugim. Za zagnanostjo se je po osvoboditvi začela gradnja domovine; z rastjo na gospodarskem in družbenopolitičnem področju, z velikimi, nezadržnimi koraki so ljudje stopali novim in novim zmagam nasproti. Vzporedno s prizadevanji na domačih tleh pa se je Jugoslavija aktivno vključevala v mednarodno politiko,

kjer je zagovarjala nedotakljivost, svobodo, neuvrčenost.

Politična, ekonomska in socialna rast je rojevala od praznika do praznika pomembne mejnike. Sprva so bile zmage obeležene s popravilom ceste, z električno napeljavo v posameznih krajih, z otvoritvami

šol, z novimi udarniki dela... Toda vse večji in vse pomembnejši so bili ti uspehi in čas jih je prinašal vse pogostejše. Ob razcvetu nove Jugoslavije, ki je tudi v svetu pomenila pojem novih odnosov, pa ni bil nikoli pozabljen človek kot osnovna vrednota socializma. Ob tem

ima samoupravni socializem še posebno vidno vlogo. Izkušnje samoupravnega razvoja Jugoslavije so utrjevale zavest ljudi, da morajo povezovati boj za nove družbene odnose z varovanjem pridobitev socialistične revolucije.

Korenite spremembe, ki so spremljale razvoj celotne Jugoslavije, pa so ob doseženih rezultatih prinašale seveda tudi številne probleme. Ti pa so značilni za vsak živahen razvoj. Do razkoraka je prihajalo med proizvodnjo in porabo. To je spodbujalo neusklajeno investicijsko dejavnost pa tudi kreditiranje osebne porabe se je bohotalo. Taka gibanja ne gredo v korak z razvojem produktivnosti. Do streznitve je prišlo kaj

V teh dneh smo dosegli dve milijardi din

VELIKA ZMAGA — 7. novembra letos je Labod dosegel prvič v svoji zgodovini 2 milijardi din realizacije (200 starih milijard din). S planom za letošnje leto smo ocenili, da bo realizacija v letu 1983 znašala 1,85 milijarde, smo pa že v novembru presegli to številko in jo zaokrožili. Uspeh, ki nam daje novega poleta!

(Nadaljevanje na 2. str.)

hitro, saj je bil to hkrati čas zaostrovanj gospodarskih gibanj v tujini.

Geslo, da moramo biti vedno pripravljeni na spoprijem z napakami, odkloni, ni zamrlo. S celovitimi načrti gospodarske stabilizacije je bila začrtana pot, ki kaže k svetlejšemu jutri. V sklopu tega je borba za produktivnost, izvoz, za boljše delo, pretehtano porabo... V zaostrenih razmerah se naš sistem in naš človek ponovno kalita. Imamo trdne osnove, postavljene v najtežjih časih naše zgodovine in znamo delati. Torej bomo ukrepali. Gre za uspeh na vseh področjih — na družbenoekonomskem, političnem, socialnem, kulturnem... Poti vodijo vzporedno, saj nam le kot celota nudijo domovino, kakršna je bila zasnovana pred 40 leti. ZK vztraja na stališčih, da sta svoboda ustvarjanja ter pogumno in kritično iskanje rešnice o človeku in družbi najgloblje povezana z zgodovinskimi interesi delavskega razreda in zatorej neločljiva sestavina družbene preobrazbe na temeljih samoupravljanja.

Današnji trenutek terja kritično oceno našega dela in obnašanja. Na osnovi te pa moramo iskati oziroma dograjevati poti naprej. Kot rečeno, imamo trdne temelje in v doslednem izvajanju nalog bomo uspeli. Torej v tesni povezanosti in spoštovanju sožitja narodov in narodnosti, ob skupih prizadevanjih, z veliko dela in znanja se nam ni bati.

Naša delovna organizacija ni nepripravljena na zaostrene razmere. Vedno so bili naši rezultati odvisni samo od našega dela. Ob letošnjem prazniku domovine se lahko ponosno ozremo po uspehih in smelo, na podlagi naših pridnih rok, pripadnosti delovni organizaciji in zagnanosti vseh labodovcev načrtujemo za naslednje leto. Povečati želimo izvoz, produktivnost in organizirati delo tako, da bomo naredili še več in še boljše. To naj bo naša čestitka prazniku in delež k skupnim prizadevanjem.

oprema za krojilnice

Naše krojilnice so nujno potrebne posodobitve. Naloga, ki nas čaka na tem področju, nas je vodila tudi v nemško firmo Bullmerwerk, k enemu največjih proizvajalcev opreme in naprav za krojenje.

V krojilnici Libne.

V svojem programu ima blizu 200 različnih strojev in naprav, od malih ročnih do celotnih sistemov za polaganje, krojenje in označevanje tekstilnih materialov. Tokrat je bila v njihovih prostorih organizirana tudi razstava vseh proizvodov s praktično demonstracijo, s čimer je ta ugledna firma proslavljala 50 let obstoja. Ker imamo tudi v Labodu že nekaj njihovih strojev v proizvodnji vrhnjih oblačil, so nas iz Bullmerwerka povabili na ogled njihovega programa, ki bi ga lahko uporabili tudi v programu srajc in bluz.

Po ogledu razstave sva s tov. Vogrincem izdelala okvirni plan za nabavo tistih strojev in naprav, ki bi bili v naših krojilnicah najpotrebnejši in katere bi lahko najracionalneje uporabili. Za te sva dobila tudi vse potrebne prospekte in se dogovorila s predstavniki omenjene firme ter njihovim zastopnikom za Jugoslavijo in kooperantom (Loudbergom), da nam pošljejo ponudbo s predračunom in pregledom možnosti nakupa za dinarska sredstva prek opreme Ludberg ter možnosti in rok nakupa z deviznimi sredstvi.

Med za nas zanimivejšimi stroji in napravami so: vertikalni nož s podaljšano roko za fino in grobo krojenje in z višino naklade 160 mm, avtomatski polagalni stroj tipa "Komet-spezial" — to je najnovejši stroj za polaganje, odrezovanje in dodajanje bal, kar vse poteka avtomatsko. Zato je predhodno potrebno sestaviti kartico s temile podatki: število desenov v nakladi, število listov po desenh ter dolžina naklade. Sistem programiranja poteka s pomočjo vtipkovanja potrebnih kombinacij (numerično programiranje).

Med omenjenimi stroji in napravami je še nekaj takšnih

nožev, ki so delno opremljeni z mizami z zračnimi blazinami, ogledali in osvetlitvijo, opremljeni pa so tudi s krožnim vodenjem tračnega noža, z napravo za rezanje trakov, hitro ustavljalnim motorjem, varnostnim stikalom, pa še bi lahko naštevali sposobnosti te naprave. Videla sva tudi krojilne aparate z mikroprocesorjem, ki omogoča enostavno krojenje in ga v firmi imenujejo sistem za krojenje prihodnosti.

Tu so še vertikalni odrezalni stroji z aparati, ki so že internacionalno priznani. Uporabni so za višino plasti od 50 do 250 mm, opremljeni pa so popolnoma avtomatsko z brusilno napravo različnih oblik, z vertikalnim delovnim nožem v dveh hitrostih, ki ju lahko prilagajamo krojenju vseh materialov. V opremi tega stroja pa so še nekatere izboljšave, od dodatne osvetlitve do varnostnih stikal in podobno.

Tudi markirni stroji so za nas zelo zanimivi. Prilagojeni so za globino 120 — 200 mm, opremljeni pa so s specialnimi markirnimi iglami, ki preprečujejo poškodbo blaga.

Samostojno za program markiranja in zarezovanja so razvile brusilne naprave, s katerimi pa lahko brusimo tudi škarje in so vsestransko uporabne.

Našteti so le nekaj med tistimi stroji in aparati, ki bi jih naše krojilnice potrebovale in med katerimi se bomo v Labodu odločali na podlagi ponudbe, cene, rokov... Zbir podatkov, možnosti, cen itd. je prvi korak k načrtnemu posodabljanju naših krojilnic, med katerimi pa se bomo najprej lotili krojilnic v programu srajc in bluz, kasneje pa tudi v programu vrhnjih oblačil.

Š. NEMEC
razvojna služba

kontrola kvalitete

Labodovi izdelki so znani med našimi kupci kot visoko kvalitetni. Toda to nas še ne sme uspavati. Zahteve po kvaliteti rastejo tako doma kot seveda v tujini, in moramo jim slediti, če hočemo obdržati težko prisluženo mesto med konfekcionarji. Prodrli smo v sam vrh konfekcijske proizvodnje in si hkrati zagotovili precej stalnih in zahtevnih tujih partnerjev. Vse to pa od nas zahteva tudi dogovorjeno kvalitete. Da bi to dosegli, je nujno dosednji način organizirati kvalitete v našem proizvodnem procesu dodelati. Ob načrtovani spremembi organiziranosti kontrolorjev kvalitete, ki naj bi se združili v eno službo, je nujno dopolniti predpise o normativih, kvaliteti in standardih. Z ureditvijo obeh področij bomo lahko zaostri tudi odnos do kvalitete našega dela in izdelkov pri vhodni kontroli materiala in pomožnega materiala, v medfazni kontroli v proizvodnem procesu pa v izhodni in končni kontroli.

Za izdelavo programa za organizacijo službe kontrole je bil zadolžen inž. Škrinjar, ki je predložil gradivo tudi delavskemu svetu delovne organizacije.

V gradivu je Škrinjar poudaril, da je bila skrb za kvaliteto vedno v ospredju Labodovih prizadevanj, saj smo gradili sistem kontrole vzporedno z razvojem delovne organizacije in tehnologije. Analiziral je obstoječe stanje in predložil predlog organiziranosti službe ter cilje, k jih želimo s tem doseči.

S kontrolo kvalitete se v Labodu neposredno ukvarja 17 delavcev, kar predstavlja 0,85 odstotkov zaposlenih. Za našo branžo pa se priporoča od 1 do treh odstotkov kontrolorjev na skupno število zaposlenih. Torej smo kadrovske pod minimumom, vendar s pripombo, da se s kontrolo kvalitete posreduje ukvarja veliko drugih delavcev. Toda ob tem je še težji problem v pomanjkljivi organiziranosti delavcev pri kontroli kvalitete.

Slabost so predvsem v dislociranosti, organizacijski neenotnosti, ki izhaja iz tega, nepreglednosti, premajhnemu številu analitičnih pokazateljev, ki bi nas v določenem trenutku opozarjali na stanje.

Posledica vsega naštetega je kampanjski pristop v kritičnih situacijah ali prehitro alarmiranje kritične situacije.

Skrb za delo na področju kvalitete je bila — kot je že poudarjeno — stalno prisotna. Organizirani so bili posveti o pravilnikih, predpisih, o enotnih merilih kontrole, izdana razna navodila, predloženi kriteriji napak in kvalitete, predložena je bila številna dokumentacija in še bi lahko naštevati. Toda vse to za današnje visoke zahteve ne zadostuje več.

Z novo organiziranostjo bomo dobili službo kontrole kvalitete, ki naj bi bila zaenkrat organizirana z obstoječim planiranim številom kadrov na tem področju. Vodja službe bo skrbel za enotnost, učinkovitost in strokovnost dela. Opredeljena bo odgovornost posameznikov in službe kot celote. Služba bo pokrivala kontrolo kvalitete v vseh naših proizvodnjah ter v kooperaciji. Izdelati bo morala tudi boljši sistem povratnega informiranja, spodbujati inventivnost.

S tako organiziranostjo bomo lahko obdržali oziroma še razvijali kvaliteto, ki bo konkurenčna tudi na tujih trgih, se ažurno prilagajali vsem zahtevam tržišča, modnosti, prepisom, hitro reagirali in ukrepali v proizvodnem procesu, dosledno izvajali zahteve in predpise s tega področja, vpejali hiter, dosleden in pa uporaben informacijski sistem in lahko tudi primerno razvijali kvaliteto vzporedno z zahtevki tržišča.

Služba bo obsegala vhodno kontrolo, medfazno in končno kontrolo v tozdih obeh programov, končno kontrolo izdelkov ter kontrolo kvalitete izdelave pri kooperantih. Delovala bo v sklopu tozda Commerce. Nova organiziranost naj bi stekla že z novim letom, seveda pa bi nadaljnji razvoj službe in način kontrole postopno dograjevali v naslednjem letu.

* **čestitka** *
* Vemo, da je zagrebško *
* tržišče eno najzahtevnejših. *
* Za Labod ga že enajsto leto *
* pokriva trgovski zastopnik *
* Belizar Zečić, ki 31. oktobra *
* letos uspel prvi med našimi *
* trgovskimi zastopniki doseči *
* 20 milijard starih din *
* prometa. Čestitamo! *

kadrovsko področje

Kadrovska politika dobiva z zaostrenimi pogoji za gospodarjenje tudi vse težje in obsežnejše naloge. Konferenca sindikata naše delovne organizacije se je tega področja lotila dokaj široko in sprejela tudi nekaj sklepov. Po izvrševanju teh pa sem vprašala v kadrovsko-socialni službi, natančneje vodjo te službe, tov. Nenadičeva.

„Aktivnosti za izvrševanje sklepov konference sindikata, ki so govorili o kadrovski politiki v Labodu, tečejo. Takoj po seji konference je kadrovska služba pripravila prerez vsebin s področja izobraževanja z vsemi potrebnimi informacijami. Izobraževanje iz tega prereza je zajelo tudi vse stopnje in vse za naša delovna okolja zanimive profile. Na podlagi teh naj bi se v tozdih lažje in kvalitetnejše odločali za izbiro šole, organizacijo seminarjev, funkcionalnega izobraževanja in podobno. Konferenca je tudi rnavrgla pobudo za organiziranje neformalnega izobraževalnega centra v Labodu, ki naj bi bil organiziran z lastnim aktivom predavateljev. V sklopu tega naj bi pokrivali vsa področja, od strokovnega do samoupravnega in družbenopolitičnega. Iz naštetih nalog pa je kadrovska služba izdelala programe za interno kvalifikacijo

v proizvodnem programu vrhnjih oblačil (v programu srajc in bluz je ta že urejena). Programi so že izdelani za nekatere profile proizvodne režije. Izdelan pa je tudi program izobraževanja iz varstva pri delu ter SLO in DS in program seminarja za mentorje. V delu je tudi plan priliva strokovnih kadrov od dveh do petih let naprej. Pri nastajanju tega morajo biti izdelani plan upokojitve, invalidnosti, migracije, notranjih razporeditev izobraževanja ob delu ter letna starostna struktura.

Te dni je bil dan tudi natečaj za vpis v oddelek konfekcijskih tehnikov, to je za 5. stopnjo po usmerjenem izobraževanju, in sicer za tozde Ločna, Libna, Temenica in Commerce.

V delu so kriteriji za priznavanje delovne usposobljenosti na osnovi delovnih izkušenj.

Poseben poudarek bomo morali dati poskusnemu delu, usmerjanju tega in izdelati tudi programe za vse potrebne profile, da ne bi bilo poskusno delo le formalnost. Na podlagi poskusnega dela moramo obojestransko delavci, ki so na poskusnem delu, ter služba, kjer to delo poteka, dobiti določene rezultate in na podlagi teh oceniti in razporediti delavca na dela in naloge, za katere je usposobljen. Ob formalnem poskusnem delu pa seveda to ni mogoče. Tudi na tem področju že imamo izdelanih nekaj programov, in sicer za kontrolorja, brigadirja, industrijsko šiviljo, komisionarja, skladiščnega delavca, za delavce iz finančno-knjigovodskega področja in za administrativna dela.

V Ločni poteka priučevanje 15 deklet, med njimi pa je tudi 5 konfekcionark. Pričakujejo, da se bodo hitro in kvalitetno vključile v delo in kmalu pokazale tudi primerne delovne rezultate.

Za usklajeno in poenoteno delo pa smo izdelali tudi strokovne podlage za enoten pristop v kadrovskih analizah, v pristopu k reševanju konfliktnih situacij, za povezavo z eksternimi institucijami, za izdelavo kadrovskih planov v tozdih...

Vsa našeta dela pa tečejo ob rednih vsakodnevnih delih. Ker dela Labod v kar šestih občinah, ima tudi kadrovska služba zaradi dislociranih in različnih občinskih navodil precej dela pri poenotitvi kadrovsko-socialnega področja. Prizadevanja tečejo, kljub temu pa bo potrebno storiti še marsikaj, saj so v tej službi združena področja, od varstva pri delu, prek referenta za izobraževanje in kadrovanje, socialnega dela do informiranja in področja SLO ter DS.

Na strogo kadrovskem področju pa so po sklepih konference sindikata že stekle naloge in v prihodnjem letu si lahko že obetamo precej realizacij sprejetih sklepov. Ob tem pa le še poudarek, da so to stalne naloge, ob katerih nikoli ne moremo reči, da so dodelane.

Sicer pa je Nenadičeva ob koncu pogovora še poudarila: „Tudi program dela v kadrovsko-socialni službi za leto 1984 je vsebinsko bolj konkretno zastavljen. Dopolnitve družbenih dogovorov o kadrovski politiki v SR Sloveniji in v posameznih občinah bo potrebno vnesti v naše samoupravne akte in jih tudi spoštovati. S sprejemom ZUI in prevzemom izvajanja PD in DP v vseh tozdih in DSS so se naloge in vsebina del v kadrovsko-socialni službi močno povečale, in ravno to področje bo potrebno najbolj dosledno obvladati, ker izvajamo del učno vzgojnega procesa oziroma usposabljammo bodoče kadre za čimbolj samostojno in strokovno delo. Prav to področje zahteva nekatere kadrovske profile, kot so industrijski psiholog, še bolj pa bo potrebna koordinacija kadrovske politike tozdiv in KSS DO. S kadrovanjem se včasih preveč ukvarjajo vsi, sodelovanje in predlaganje je koristno le do take mere, ko to ne postane subjektivno in po presoji posameznikov. Tok informacij za usmerjanje in usklajevanje kadrovske politike je dostikrat pretrgan med tozdi in KSS, ker skupnih usmeritev DO in družbeni dogovor o kadrovski politiki nočejo razumeti.“

ali nas bo 7. a člen prizadel?

Z novim letom začne veljati Zakon o zavarovanju plačil med uporabniki družbenih sredstev. Zakon oziroma njegov 7.a člen je sprožil precej polemik, saj lahko zaostri odnose pri izplačilih akontacij za osebne dohodke. Ta člen namreč govori, da bodo delovne organizacije v primeru, da ne bodo imele poravnanih obveznosti, oziroma da niso izvršile plačila ali zavarovanja plačila, lahko izplačale akontacijo osebnih dohodkov le od višine povprečno izplačanih preteklega leta. Znižanje izplačil pa bi v današnjem trenutku, ko je osebni standard že tako nizek, povzročilo precej neprijetnosti med delavci, zamajati zaupanje v vodilne in vodstvene strukture, ohromiti zagnanost za delo...

Novomeška služba družbenega knjigovodstva je pravčasno speljala široko akcijo in v sklopu te izdelala pripombe na predlog. Poslužili so se delegatskih poti, pripravili gradiva s pojasnili in analizami, toda naleteli so na gluha ušesa. Na sestanku, ki ga organizirajo ob četrtletjih in na katerih podajo izčrpno informacijo o stanju po periodičnih obračunih v občini, regiji in republiki, so tokrat predložili zakonodajo in tudi prizadevanje za doseg bolj življenjske formule omenjenega člena. Toda kot rečeno, predlagatelji niso upoštevali pripomb, ki so gotovo prihajale tudi iz drugih področij. V novomeški občini bo sicer ta zloglasni 7.a člen lahko globlje prizadel nekaj delovnih organizacij, medtem ko bo v številnejših ne tako grobo posegel (po okvirnih ocenah).

Kako se lahko odrazi v naši delovni organizaciji?

Morali bomo še bolj dosledno skrbeti, da bomo zapadle obveznosti do upnikov (dobaviteljev) sproti oziroma pravčasno poravnali. Pred vsakim izplačilom akontacije osebnih dohodkov bomo morali SKD poslati tudi pismeno izjavo, da na dan izplačila ni dospelih obveznosti, za katere niso izvršena plačila ali zavarovanja izplačil. Sicer v Labodu uspevamo zagotavljati likvidnost, do manjših težav pa lahko pride v času sezon-

skih znižanj, to je januarja, februarja ter avgusta. Takrat je možna nabava osnovnih surovin, prilivi pa so prav v tem času minimalni. Vendar pa menimo, da tudi v primerih zniževanja ali vračanj našega blaga ne bo problemov, oziroma bomo morali za to 15-dnevno plačilo za vrnjeno ali znižano blago najti primerno

zavarovanje ali pa s premostitvenimi krediti reševati vprašanje nekajdnevnega zamika.

Torej se nam v Labodu po dosedanjih izkušnjah ni bati, da bi morali biti zaradi neplačanih obveznosti izplačani nižji osebni dohodki, oziroma osebni dohodki na povprečju preteklega leta.

vloga sindikata

Vprašanje, kje vidijo delavci Laboda vlogo sindikata ter kako lahko sindikat pripomore v stabilizacijskih prizadevanjih, je bilo tokrat namenjeno tozdu Libna. Irena Strgar in Neli Kostrevec sta takole razmišljali:

„V sklopu stabilizacijskih prizadevanj ima sindikat nedvomno veliko vlogo. Spremljanje delovnih uspehov, reagiranje na nepravilnosti — vse to je že bila vsebina našega dela. Meniva pa, da bi morala tudi konferenca sindikatov storiti še več. Dala je pobudo za dograditev sistema nagrajevanja, in to je smer, v katero bi moralo teči delo še intenzivneje. Beremo o mnogih dosežkih na tem področju, številne delovne organizacije so vprašanje nagrajevanja kot pomembnega stimulatorja uspele rešiti celovito. Pri nas pa gre delo na tem področju počasneje od rok, kot smo predvideli. Torej bi morali prek osnovnih organizacij sindikata zahtevati pa tudi spodbujati in dajati konkretne pripombe za kvalitetno in čim prejšnjo pravično rešitev tega področja.

Sicer pa meniva, da je naloga sindikata spodbuditi akcije in jih iz fraz prenesti v življenje. V načrtu za prihodnje leto bodo številne naloge, med katerimi je tudi prizadevanje za zaposlovanje mladih. Tistim mladim, ki prihajajo k nam na priučevanje, na pripravništvo, bomo morali ponuditi čimprejšnjo in lepšo vključitev v kolektiv. Spremljati bomo morali štipendijsko politiko pa tudi zajamčeni osebni dohodek bi moral biti področje, ki ga mora sindikat intenzivneje pretehtati. Seveda ne smemo podpirati nedela, za delavne in pridne roke pa kaže najti način, da bodo naše šivilje ob primernih rezultatih „zaslužile“ še kaj več od samo zajamčenega osebnega dohodka.

Težko je naštet vse, toda vloga sindikata je gotovo v živem in konkretnem prizadevanju, da vse, kar smo pravičnega in lepega zapisali, skušamo tudi oživeti.”

pravilnik o volitvah

Delavski sveti v naših temeljnih organizacijah se lotevajo vse širine našega življenja in dela. V zapisniku 18. redne seje delavskega sveta Ločne smo lahko prebrali pobudo pravni službi za dopolnitve pravilnika o volitvah. Omenjeni pravilnik smo sprejeli 1976. Glede na to letnico je seveda jasno, da nekaterih poglavij ne zajema in da je nujno uskladiti ga in dopolniti z novo sprejetimi predpisi s tega področja. Kako je steklo delo v pravni službi, pa nam je pojasnil vodja, tov. Perić:

„Osnutek pravilnika o volitvah, ki je usklajen z vsemi novostmi na tem področju, bo prišel v javno obravnavo v tem mesecu, torej še v novembru. Tako ni bojazni, da ne bi bil pravočasno tudi sprejet. Pravočasno pa je seveda mišljena prihodnja pomlad, ko bodo nove volitve. Zagotoviti je treba le dobre razprave po tozdi in seveda kasneje dosledno izvajanje sprejetega.”

naš pogovor

direktor temenice: premalo smo obveščeni

Ob zadnjem obisku v Temenici je stekla beseda z direktorjem. Bila je izredna delovna sobota in morda je to dejstvo pripomoglo, da je telefon manj zvonil in da je tudi pogovor lahko stekel mirneje. Rezultat pa je razmišljanje o sklopu dogajanj in mnenj o našem delu in odnosih, o katerih bi veljalo pisati že prej in se o njih pogovoriti tudi v drugih okoljih. Pa si preberimo, na kaj vse je opozoril direktor Temenice tov. Kopina:

„Veliko je področij, o katerih bi morali kaj napisati. Temenica se še vedno ubada s precejšnjimi kadrovskimi težavami, saj nam še ni uspelo dobiti tehnologa. Res imamo sedaj vodjo proizvodnje, toda za dobro in utečeno delo bi nujno potrebovali tudi tehnologa. Prav tako je z brigadirji: če zbolijo le eden, imamo že ogromne težave, saj sleherni med našimi brigadirji pokriva kar največje število delavcev. Kolektiv pomlajujemo, čakamo tudi na štipendistke, ki bodo prišle v naše delovno okolje, pa tudi na zavod za zaposlovanje pošiljamo razpise. Kadrovska služba bo organizirala šolanje ob delu za 5. stopnjo in tudi za oblike zagotavljanja lastnih kadrov se bomo morali poslužiti v kar največjem številu.”

— Torej ste s ponujenimi oblikami izobraževanja zadovoljni?

„Seveda, saj smo si izobraževanja v obliki seminarjev ali organiziranega šolanja ob delu zelo želeli. Upam, da bodo to stalne oblike in pogostejše. Več pa pričakujemo na področju socialnega dela pa tudi na področju informiranja”.

— Kaj pogrešajo na področju informiranja?

„Mislim predvsem na več oblik obveščanja na ravni delovne organizacije. Včasih so bili bilteni — poslovnih in informativnih — pogostejši. Iz biltenov smo bili redno seznanjeni, kaj se dogaja v Delti, kaj bo prihodnje dni v Zali... Res imamo pogostejše časopise, ki ga beremo in nam v smislu

povezave, seznanjanja, informiranja in izobraževanja veliko pomeni, še vedno pa manjkajo pogostejši bilteni s kratkimi vestmi. Vem, da ste imeli nekaj kadrovske težave in je bilo to področje težje tako celovito pokrivati, naj pa velja ta pripomba za v bodoče, da bi utečenost zopet stekla. Toda to je le en vidik obveščanja. Še bolj kot na tem področju pogrešamo tekoče in objektivne informacije, ki so vezane na proizvodnjo. Zaradi dislociranosti bi bili stiki na tem

Alojz Kopina, direktor Temenice: „Premalo informacij imamo...“

področju še bolj potrebni. Premalo je le delovni nalog ali zapisnik ob materialu. Ko nastanejo težave zaradi nekvalitetnega blaga, premajhnih količin ali podobnega, se kličemo in vabimo, toda ponavadi nič pravega ne dosežemo.“

— Obveščanje, o katerem sedaj govorite, gre na račun povezave s tozdom Commerce, za proizvodno informacijo, za katero je vendarle veljalo, da je dodelana...

„Situacija je zadnje čase težja. Težja je zaradi zunanjih vplivov, morda pa tudi zato, ker komercialna služba preveč naporov posveča sodelovanju izven delovne organizacije (nabavi, prodaji, izvozu in kooperaciji), proizvodne tozde pa pušča dokaj osamljene pri reševanju vsakodnevnih težav. Več bi potrebovali neposrednih stikov in izčrpnije obveščanje na tem področju.“

— Nekaj teh informacij boste gotovo prenašali direktorji, ki se med seboj pogostejše srečujete...

„Za sistemska vprašanja gotovo, govorim pa o vsakodnevnih vprašanjih. Tako na primer vemo, kaj bomo delali potem, ko bodo končali izvoz za Alžir. Izvoz je prioriteta naloga in delavci bi morali vedeti, kaj in kako naprej. Drug primer je vprašanje, ki zadeva

kar 600 kosov manj krojenih artiklov za Alžir. Prišlo je do nesporazuma. Ob oceni modela je bil izračunan normativ porabe blaga, ki je bil naknadno zmanjšan (kdo je temu botroval in na kakšni osnovi?). Na podlagi tega je bilo naročenega premalo blaga in povzročenih mnogo zapletov. Zgodilo se je tudi, da smo dobili nalog za domači trg, ki je prišel do nas dan po poteku roka odpreme. Vse to narekuje tesnejše povezovanje med službami Commerce in proizvodnimi tozdi. Želimo si več obiskov ljudi iz služb na naših delovnih mestih...“

— Navajate sama težka področja, pa gotovo so to le redki primeri, za katere pa seveda velja, da jih moramo evidentirati in jih — za dobro nas vseh — odpraviti.

„Res, naše življenje ni sestavljeno le iz takih, ocvirkov, saj že doseženi rezultati kažejo, da ne. Toda kar ne gre, moramo odpraviti. Doreči bi morali tudi nalogo tistih služb, ki naj poskrbe ob delovnem nalogu tudi za primerno strojno opremo, če le-te ni v določenem tozdu. Sedaj se po večini dogovarjamo sami direktorji tozdom in iščemo bolj po osebnih poteh, pomaga pa nam čisto razvoj. Toda, ali je to ta služba, ki naj zagotavlja vse potrebno, ali naj bo to priprava dela? Če bi bili razbremenjeni takih nalog, bi se gotovo lažje posvetili vzporednim nalogam, ki sedaj zastopajo — to je delegatskemu delu, samoupravnemu, organizacijskemu.“

— TOZD Temenica je bil na tem področju še v posebno težkem položaju, saj nekaj časa niste imeli vodje proizvodnje in so bila tudi ta dela vaša. Sedaj pa ste že gotovo lažje zadihali?

„Tovarišica Mira se je že precej vključila v delo in zares ne bi smeli več tarnati, če bi seveda stekle tudi vse našete naloge. Za rešitev teh ni treba

veliko, le doreči bi morali nekatere kanale sodelovanja in komuniciranja in se več povezovati. Tako čutimo v Temenici. Mislim pa, da bi bila pogostejša srečanja dobrodošla prav za vse labodovce.“

tudi olimpiada ne bo minila brez labodovega sodelovanja

Na 14. zimski olimpiadi v Sarajevu bo prisoten tudi Labod. V sklopu jugoslovanskega skipoola; katerega člani smo že od 1981, smo tista delovna organizacija, ki bo oblekla našo smučarsko žensko in moško reprezentanco za svečane priložnosti. Reprezentantje bodo tokrat oblekli Labodova oblačila na vseh sprejemih, svečanostih in podobnih spremljajočih dogodkih, ki so ob tako veliki in pomembni prireditvi, kot so olimpijske igre, še toliko pomembnejši.

Sicer pa smo se vključevali v potek priprav na sarajevsko olimpijado že dlje. Naše športne srajce nosijo olimpijski znak, za katerega smo odkupili licenco in smo z njim lani opremili 30.000 moških flanelastih srajc, letos pa še preostalih 50.000 flanelastih srajc. S tem smo tudi pomagali olimpijskemu komiteju z Labodovim prispevkom v višini polovice stare milijarde din. Seveda pa je olimpijski znak na naših srajcah tudi učinkovita reklama.

Reprezentantje so že pomerili obleke, ki jih dela Labod, in jih bodo nosili ob svečanejših priložnostih. (Foto: Radović)

Poleg tega bomo oblekli, kot že rečeno, naše reprezentante za svečane priložnosti (obleke, kostimi, srajce in bluže); to prodamo, medtem ko so oblačila v sklopu skipoola gratis. V času olimpijade pa bomo prodali blizu 100.000 kosov za opremo različnih služb. Ta oblačila bodo seveda v različnih kreacijah, različnih barvah itd., odvisno od posamezne službe oziroma zadolžitev. Proizvodnja v ta namen bo stekla v decembru, trajala pa bo do 15. januarja. Naj povemo, da bodo v naših oblačilih tudi spremljevalke reprezentanc, pa uslužbenci še mnogih vzporednih dejavnosti.

Smučarska reprezentanca se je 12. novembra predstavila v naših oblačilih, in sicer na belem koncertu, ta dan pa je bil tudi sicer rezerviran za Labod.

vsebinske pripombe

V Commerce so pravilnik o reševanju stanovanjskih vprašanj od osnutka pa do sprejema velikokrat predelali in oblikovali tudi precej pripomb. Podane so bile na sindikalnih skupinah, na delavskem svetu, v komisiji za družbeni standard, na zborih... Ključne pripombe posredujemo tudi v tem sestavku:

Glede posojil so menili, da morala biti znižana meja oddaljenosti od delovnega mesta s 75 na 50 kilometrov. Pogoj ob pridobitvi posojila za izpraznitev družbenega stanovanja pa iz dveh na štiri leta, kar je realnejše.

Oblikovali so tudi mnenje, da bi zvezi stanovanjskih skupnosti naše republike poslali pobudo za znižanje zneska obvezne soudeležbe pri nakupu stanovanja. Med socialnimi razmerami so menili, da se v pravilnik doda tudi kategorija mlade družine, ki doslej še ni bila opredeljena (če starost zakoncev ne presega trideset let in če njuna skupnost ni daljša od desetih let). Pri upoštevanju prednosti za pridobitev stanovanja ali posojila so delavci Commerce bili mnenja, naj se postavi na prvo mesto stanovanjske razmere, saj imamo delavci Laboda na delovno dobo in stalnost že nekaj ugodnosti, ki pri reševanju stanovanjskih razmer ne bi smele tako močno odstopati,

(Nadaljevanje na 6. strani)

ter možnost soudeležbe drugih delovnih organizacij.

Tudi področje kadrovskih stanovanj so pretehtali in predlagali, da vsako leto s planom določijo kadre in na podlagi teh zagotove deficitarnost in iz tega tudi zahteve za kadrovska stanovanja.

ROMANA TRŠIN — tozd
Commerce

POPRAVEK

V sestavku **Pravočasno na trgu**, ki je bil objavljen v 16. številki **Laboda**, so takoj na začetku navedene številke, ki veljajo samo za mesec november in ne za celo leto, kot bi se dalo iz vsebine tudi razumeti.

Uredništvo

prvo pravilo — lepo obnašanje

V naših delovnih okoljih mladi — dijaki in študentje — niso redki gostje. Njihovo število pa se je še povečalo z uvedbo proizvodnega dela in delovne prakse. Torej imamo z mladimi dokajšnje izkušnje in na podlagi teh vemo, da ni vseeno, kako se obnašamo, kako jih uvajamo v delo in podobno. Zavedamo se, da je pomemben prvi dan, sprejem na delo. Pa vendarle še prepogosto strnemo vse to samo v začetek, kasneje pa se do mladih obnašamo kot do naših starih sodelavcev.

Pozabljamo, da je z nami mlad človek, katerega osebnost se šele oblikuje. Ne zavedamo se, da nas pozorno spremlja, da skozi naše obnašanje, naše pogovore in odnos dobiva določene informacije, modele, vtise, ki jih bo še dolgo nosil v sebi. Pozabljamo, da je mlad človek nadvse pozoren opazovalec in da zazna marsikaj, na kar mi pozabljamo. Sicer ne gre za to, da bi pred mladimi igrali nekaj drugega, kar v resnici nismo, kar v resnici ne delamo... Skoraj gotovo ga tudi ne bi mogli prepričati v nekaj, česar ni. Toda na drugi strani tudi ne gre, da pozabljamo na njegovo prisotnost, da se

malomarno obnašamo do svojega dela in da do svoje okolice, da se izražamo slabo in često tudi grdo, da „nakladamo“ vsemogoče, da se norčujemo... Seveda tako obnašanje sploh ne sodi v delovno okolje, še toliko manj pa k mlademu človeku, morda našemu bodočemu sodelavcu.

Konec koncev pa tako nizkotno obnašanje ne žali samo naše okolice, temveč tudi nas same.

Sebi samemu ne bi smeli dovoliti takega obnašanja, saj najprej moramo sami sebe spoštovati, če hočemo, da nas bodo spoštovali tudi drugi. Toda, kaj pa je to samospoštovanje? Je to občutek, da „nekaj smo“, da smo boljši, da lahko „tolčemo“ po drugih in vemo samo za svoje uspehe in samo za neuspehe drugih? To so bolni odkloni. Spoštovanje sebe samega bomo lahko izkazali samo z delom, ki je dobro, s pravilnim odnosom, z lepim obnašanjem. Samo s tem si bomo pridobili tudi spoštovanje do drugih — in z ničemer drugim.

Če že ne znamo plemenitejših odnosov vzpostaviti ob našem vsakdanjem delu, se po-

skušajmo zadržati vsaj v prisotnosti mladih. Le-ti namreč vedo, da je prav obnašanje eden od pokazateljev naše oporne zavesti, taktnosti in s tem v zvezi tudi inteligence. Torej naj bo prisotnost mladih tisto, kar lahko spodbudi v nas željo biti boljši, se lepše obnašati, zavzeti pravilnejši odnos do dela in do naših sodelavcev in s tem bo sebe samih.

L. J.

alkoholik se upira razvezi

V procesu razkroja družine začne žena alkoholika oštevat, zmerjati in groziti s škandalom, razvezo in odselitvijo. Seveda je to nespametno početje, ker groženj ne uresniči. Stokrat zagrozi z razvezo in sploh ne obišče odvetnika. Alkoholikni mož je več ne jemlje resno, temveč jo obvlada z njenim orožjem. Če mu očita pijančevanje, zapravljen denar, grdobije itd., jo predrzo zavrne z grožnjo: „Če ne boš tiho, se bom pa razvezal“. In ker se žena (še) ni odločila za razvezo (sicer bi se že raz-

vezala, ne pa z razvezo samo grozila), jo mož na ta način za nekaj časa „umiri“, da lahko pije naprej in se vede po svoje.

Kadar se bodo zaradi njegovega asocialnega obnašanja odnosi v družini tudi hudo zaostri, da bi ga žena res utegnila zapustiti, jo bo ponovno prosil opuščanja in ji obljubljal, da se bo poboljšal. Če vse to ne bo zaleglo, bo zabrenkal na drugačne strune. Ker ne moremo opisati vseh pritiskov, ki se jih alkoholiki poslužujejo, bomo našli samo poglavitne, s katerimi se redno srečujemo v naši praksi:

— na kolenih jo roti in prosi, naj vendar ne razbije družine,

— pismeno ji zagotovi, da ne bo nikoli več pil, kmalu pa se izmuzne iz hiše in gre naravnost v gostilno,

— da ji „proste roke“, da ga lahko vrže iz hiše, če bo še kdaj napravil „prekršek“,

— naj se kar razveže, saj bo tako morala takoj iz hiše, ker je stanovanje zapisano nanj,

— lahko se razeže in odseli, ampak otrok ne bo dobila,

— naj samo poskusi, raje jo ubije, kot da bi dovolil, da takšna sramota zadene njegovo hišo,

— preden bo odšel, bo v hiši vse razbil,

— vse njene reči bo uničil, tako da ne bo imela kaj odnesti s seboj,

— raje ji bo podal otroke, kot da bi dovolil, da bi mu jih odpeljala,

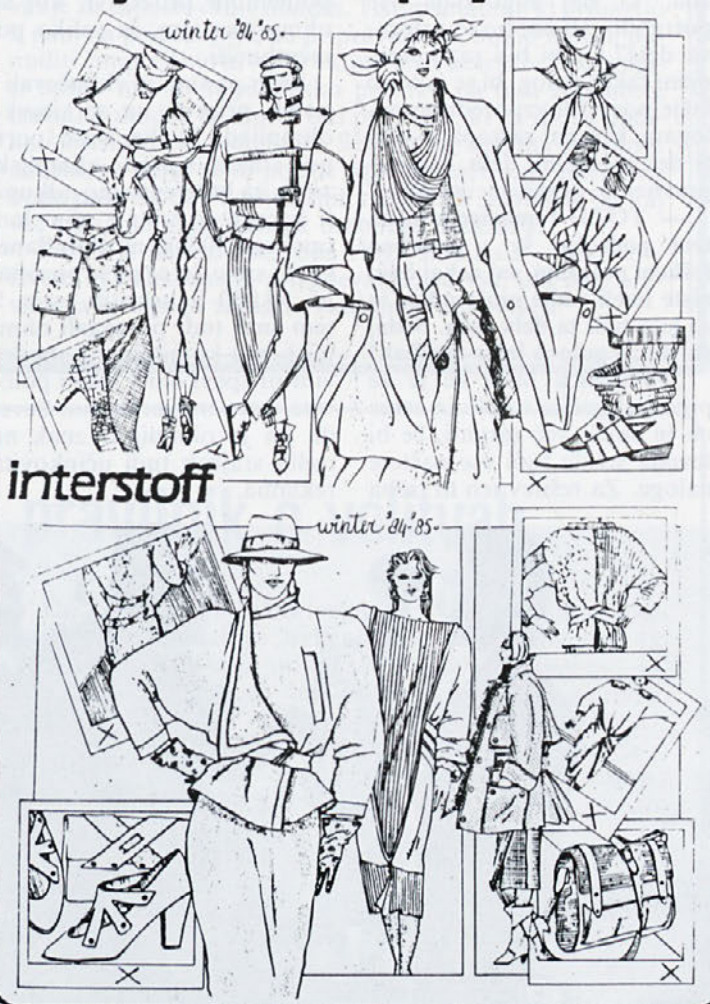
— nikamor ne bo odšla, naj samo poskusi, zabil bo vsa vrata in okna, zažgal hišo in jo na ognju scvril,

— če bo odšla, jo bo stalno nadlegoval, do smrti ne bo imela miru pred njim.

S takšnimi in podobnimi manipulacijami se alkoholik „pretolče“ še skozi nekaj let. Ves čas mirno pije in ustrahuje ženo. Vse te manipulacije so prilagojene stopnji „naivnosti“ in razmeram življenja alkoholikove žene.

Poznamo še en učinkovit način za obvladanje žene. Ko alkoholik uvidi, da je pogorel, še ne kapitulira, ampak uporabi krajno sredstvo. Takole reagira: „Dobro, če me več ne maraš, se bom pa umaknil, nikoli več me ne boš videla.“ Sname vrv in odide — pa ne preveč hitro. Žena pa skoči za njim: „Francelj, nikar, saj bo vse dobro!“ In se mu vrže okrog vratu, ozračje med zakoncema je spet razelektreno, a ne za dolgo. Zgodi se, da alkoholik celo vpričo mene grozi ženi s samomorom. V ta-

s tujih modnih polj

kšnem primeru mu mirno pripomnim, da je samomor pač ena od „normalnih rešitev“ za alkoholika in če se je že namenil, da odide s sveta, bi se pač pogovorili o tem, kako bi to najlažje in zanesljivo opravil. Alkoholik me nekaj časa

zabodeno gleda, potem pa ježno odvrne: „Z vami se še pogovarjati ni mogoče“. Alkoholiku moraš biti kos, če mu hočeš pomagati. Vedeti je treba tudi, da je alkoholizem sam na sebi ena od oblik počasnega samomora.

OBLETNICA „SVOBODE“

3. decembra letos bo minilo 50 let od ponovne ustanovitve delavske telovadne in kulturne zveze „Svoboda“, podružnice v Novem mestu.

Na pobudo komisije za tradicije delavskega gibanja bo Občinski svet zveze sindikatov Novo mesto ob tem jubileju na stavbi, kjer je bil občni zbor „Svobode“, odkril spominsko ploščo. Ob tej priliki bo izšla tudi publikacija Antona Stampoharja, katere prvi del je posvečen najpomembnejšim dogodkom iz političnega življenja in delovanja predvsem naprednih sil na območju današnjih občin Črnomelj, Metlika, Novo mesto in Trebnje, z začetkom leta 1931, kot partija z obnavljanjem svojih organizacij postaja vodilna opozicijska sila. Drugi del publikacije pa govori o delovanju novomeške „Svobode“.

Marsikateri dogodek ali pojav je v prvem delu opisan skromno ali samo nakazan; za konkretnjšo obdelavo viri zaenkrat niso znani. Vmes so navedeni navidez nepomembni, le faktografski podatki, ki pa vendarle pričajo o aktivnosti ali povečujejo utemeljenost publikacije; tako so registrirani tudi nekateri dogodki ali pojavi, ki z napredno dejavnostjo nimajo povezave oziroma so njej nasprotni. Volilni izidi, ki sicer niso zanesljivo ali edino merilo razmerja moči, vendarle kažejo na plime in oseke v delovanju naprednih sil, ki jim je stala na čelu ilegalna komunistična partija. Poleg skupščinskih volitev leta 1931, 1935 in 1938 so omenjene tudi najpomembnejše občinske volitve, zlasti leta 1933 in 1936, poleg teh pa tudi posamezne volitve v nekaterih občinah.

Skoraj v celoti, glede na ohranjene pisane vire, je predstavljena v nekaterih primerih izredno bogata dejavnost Društva kmetijskih fantov in deklet. O njihovi napredni ali celo revolucionarni vlogi priča dejstvo, da se je med njihovim članstvom porodila že pred vojno in še danes znana in priljubljena pesem „Kosec koso brusi“, dve belokranjski društvi, v Gradcu in na Mlakah, pa sta bili zaradi prevlade komunistov v njih prvi v Sloveniji prepovedani.

Delovanje ilegalne komunistične stranke je obravnavano po skromnih pisanih virih, saj zakon ilegale in strogo konspirativnega delovanja ni

dopuščal prevelikega tveganja s kopičenjem arhiva. Zato so uporabljeni vsi ohranjeni ali dostopni viri o kazenskih procesih; iz njih je med drugim razvidno, da osumljeni, aretirani in obsojeni zaradi komunistične ali sicer napredne dejavnosti med preiskovalnim postopkom niso bili preveč zgovorni. Pred preiskovalci ali sodniki so stali tudi posamezniki iz vrst opozicije, tako pristaši dr. Vladka Mačka ali delavci v ljudskofrontnem ali kmečko-delavskem gibanju.

Še najmanj zanesljivih podatkov imamo o razvoju skrajne organizacije, ki je ponovno zaživela najpozneje leta 1939. O njeni dejavnosti nam govorijo tudi dokumenti o preganjanju dijakov novomeške realne gimnazije.

Dobrišen del teksta prkazuje začetek delovanja in razvoj delavskih strokovnih, tj. sindikalnih organizacij, tako klerikalnih kakor socialističnih oziroma marksističnih. Dejstvo je, da so klerikalni sindikati v začetnem obdobju prevladovali, saj so bili prvi ustanovljeni in so vključevali večino delavstva. Prav tako pa ne gre prezreti dejstva, da so ravno iz klerikalnih vrst in ob pomoči partije izšli organizatorji „rdečih“ sindikatov, ki so ponekod postali vodilna udarna sila vse bolj osveščenega delavskega razreda. Še več, celo članstvo režimskih sindikatov je na terenu prehajalo na borbene pozicije delavskega razreda, ne glede na politično pripadnost ali orientacijo svojih osrednjih vodstev.

Novomeška „Svoboda“ je bila prvič ustanovljena februarja 1927. Skoznje so takrat maloštevilni novomeški komunisti in skojevci usmerili svojo dejavnost med novomeško delavstvo in ga razredno osveščali. Delo „Svobode“ je v istem letu zamrlo, saj društvo ni imelo svojih prostorov, kjer bi se člani lahko sestajali, poleg tega pa so nekateri njegovi vodilni člani odšli na šolanje ali se zaposlili v drugih krajih, ostali člani pa niso bili zadosti usposobljeni, da bi začeto delo lahko nadaljevali.

V skladu z direktivami osrednjega partijskega vodstva, ki so nalagale, da komunisti presežejo stroge ilegalne načine delovanja in ga razširijo med delavstvo, je med novomeškimi komunisti sredi leta 1933 dozorela odločitev, da oživijo „Svobodo“. Občini zbor je bil 3. decembra 1933 v Fabjanovi gostilni v Dilančevi ulici v Novem mestu.

Z ustanovitvijo „Svobode“ so bili dani pogoji za načrtno širjenje marksistične misli in izgrajevanje razredne zavesti delavskega razreda in delovnega človeka sploh.

„Svoboda“ je štela okoli 40 članov — novomeških delavcev in nekaj intelektualcev, med katerimi so bili najpomembnejši komunistični organizatorji s sekretarjem okrožnega komiteja KPJ Novo mesto Srečom Prežljem. Prvi se je širši novomeški javnosti predstavil dramski odsek „Svobode“, ki je s Cankarjevim Hlapcem Jernejem požel izreden uspeh. Najpomembnejša in najštevilnejša v okviru „Svobode“ so bila razna predavanja, tako v Novem mestu kot na podeželju (na primer: Strahote svetovne vojne, Kmečki panti, O položaju namščena in meznega delavca v družbi in državi, Japoniska...). „Svoboda“ je organizirala tečaj o delovnem pravu, poskušala je s sindikalnim organiziranjem novomeškega delavstva, poskušala je z ustanovitvijo podružnic v Črnomlju, Črmošnjicah in Dolenjskih Toplicah. Skrbela je tudi za razvedrilo svojih članov. O aktivnosti društva priča tudi število sej — društvo se je v komaj petnajstih mesecih delovanja sestalo kar 28 krat in imelo en izredni občni zbor.

Aretaciji dveh vodilnih članov novomeške „Svobode“ — komunistov Prežlja in Juriševiča novembra 1934, sta bili neposredni povod za prepoved delovanja novomeške „Svobode“, kar se je zgodilo 2. mar-

ca 1935. To je bila prva in edina oblastna prepoved neke podružnice „Svobode“ v Sloveniji. Nekaj mesecev za tem, 13. julija 1935, je kraljevska banska uprava Dravske banovine, zaradi zleta „Svobod“ 7. julija 1935 v Celju, razpustila centralo „Svobode“ z vsemi njenimi podružnicami.

Publikacijo, katere vsebino smo na kratko opisali, bomo predstavili širši javnosti v soboto, 3. decembra 1983, ob 9.30 uri v Dolenjskem muzeju. Istega dne ob 11. uri bomo v Dilančevi ulici odkrili spominsko ploščo „Svobodi“. V kulturnem programu, ki bo spremljal oba dogodka, bodo sodelovali literarni ustvarjalci in recitatorji iz SGP Pionir, glasbeniki — instrumentalisti, pevski zbor Krke — tovarne zdravil in pihalni orkester Novoles.

Vabimo vas, da se udeležite obeh prireditev.

MIRA MALJUNA

Občinski svet zveze sindikatov
Novo mesto

ODMEV

Iz Libne je prispel odmev na sestavek o rekreaciji. Dolga leta dela za strojem so načela že marsikatero zdravje in mnoge delavke so že iskale zdravniško pomoč. Od tu jim tudi nekaj vpogleda v vaje, ki jih je dobro delati v prid hrbtnici.

Med trimčkom (to je kratkim odmorom) sta se dve lotili najprej „telovadbe“, kasneje pa so se jim pridružile tudi druge delavke, ki se zavedajo, kako nujno je razgibanje. Sedaj je rednih šest, pričakujejo pa, da se jim bodo pridružile tudi druge.

Kakšno je počutje potem, so spremembe očitne? „Seveda so. Veliko lažje delamo naprej, saj se človek počuti kar prerojenega, lažjega, sproščenega,“ pravi ena od udeleženk rekreacije med delom v Libni.

Gotovo bodo znali temu vabilu prisluhniti tudi ostali in kasneje morda tudi zatotovati — prek naše kadrovske-socialne službe ali odgovornega za rekreacijo ali pa morda prek medicine dela — strokovno vodenje in nadaljevanje tega, kar so tako zavzeto in samoiniciativno začele delavke Libne.

jože bračika: bratovska ljubezen

S širokim nasmehom in še bolj širokimi kretnjami je Janez vabil: „Le pridi, seveda, pa oba pridita, saj smo domači in mama tudi nima vsak dan rojstnega dne.“

Micika je bila vsa srečna ob taki ljubeznivosti svojega leto dni starejšega brata. Res se ji je dobro zdelo, da ima tako gospodarnega brata, ki tako lepo skrbi za domačijo, odkar je umrl oče, in tudi za mamo. Kar sram jo je bilo, ko se je spomnila, da je hotela zapustiti domovino in oditi v tujino za svojima še starejšima bratoma. Pa si je zadnji čas premislila in ji ni žal.

Ko je prišel odločilni dan, se je Micika s svojim pokazala pred hišnim pragom, katerega košček je še tudi njen, saj je pred leti odšla in s seboj odnesla le sliko svojega doma.

Ko je odložila zavitek, je vprašala gospodarja, kje je mama. Gospodar je bil namreč v hiši pri svoji ženi in hčerkici. Tedaj pa je iz hleva prišla mati, ki je ravno nakrnila kravo in prašiče. Preden je bila večerja na mizi, se je tudi mama pralnje oblekla za svoj praznik. Vsa srečna se je razgovorila v okrnjenem krogu svoje družine. Take prilike res nima vsak dan, ker Micika ne more tako pogosto domov. Janez je pa preveč zaposlen s popravilanjem starih avtomobilov, da bi se pogovarjal s takim ki se na avtomobile ne spozna.

Mladi po letih in po srcu sose iz Novega mesta odpeljali na dvodnevni izlet na Rab. Obiskali so tudi pokopališče zloglasnega italijanskega taborišča, v katerem je bilo kar dve tretjini Slovencev.

Pogovor je tekel sproščeno in prijetno, dokler ni Micika omenila, da namerava delati s „svojim“ hišo in bi rabila nekaj lesa, če gospodar nima nič proti, če ga je še kaj v hosti in če... Takrat se je Janezu zataknil grizljaj v ustih. S povečanim krvnim pritiskom, ki se mu je jasno odražal na obrazu, je očetovsko pojasnil, da je slišal, da se Micika in njen ne razumejo menda najbolj, da so ljudje rekli: da ne ve, da pa, kadar se bosta izkazala, se bodo pa naprej pogovarjali. Večerja se je zaključila.

Micika se je utrnila solza. Sedaj je vedela, zakaj jo je dragi bratec tako vneto nagovarjal, naj odide za svojima bratoma v tujino, kjer je tako lepo in le zakaj bi se vezala na tega.

Seveda, lepše se gospodari, če je vse tvoje in nisi nikomur nič dolžan, pa še kakšna deviza bi kapnila.

V Tip-topu delata dve brigadi za izvoz, in sicer za stalnega zunanjega partnerja — Yobisa iz ZR Nemčije.

XIV. olimpijske igre sarajevo '84

MLADINSKA TURISTIČNA POSLOVALNICA Novo mesto, Novi trg 4 vabi na ogled športnih tekmovanj v okviru XIV. ZIMSKIH OLIMPIJSKIH IGER SARAJEVO 84 od 7. februarja do 19. februarja 1984.

Ogled tekmovanj bomo organizirali z vlakom, in sicer:

I. termin:

15. 2. ob 19.00 iz Ljubljane s povratkom 16. 2. ob 21.00 iz Sarajeva.

Prireditve: 16. 2. ob 12.00 — 13.30 Velelalom moški — 2. tek — Bjelašnica

II. termin:

18. 2. ob 19.00 iz Ljubljane s povratkom 19. 2. ob 21.00 iz Sarajeva.

Prireditve: 19. 2. ob 10.30 do 12.30 ure slalom moški — Bjelašnica

Potovanje je organizirano za mladino do 27. leta. Na vsakih 10 mladincev je lahko en spremljevalec — mentor.

CENA POTOVANJA:

- v vagonu s sedeži 1.500 din za osebo
- v vagonu z ležalniki 2.050 din za osebo

Cena vključuje prevoz z vlakom 2. razreda do Sarajeva in nazaj, ležalnik oziroma sedež na isti relaciji, zajtrk in večerjo na vlaku (lunch paket), avtobusni transfer do kraja prireditve, vstopnino za ogled tekmovanja ter spremstvo in organizacijo izleta.

Prijave s takojšnjim vplačilom sprejema Mladinska turistična poslovalnica, rok je najkasneje 20. december.

Za skupine bo iz Novega mesta organiziran poseben prevoz z vlakom v obe smeri z doplačilom 80 din.

Prijave za Labodove delavce zbira tovarišica Mojca Novak iz pravne službe. Prijavite se torej vsi, ki bi radi obiskali olimpijske igre. Pokličite v Novo mesto pravno službo, in to čim prej!